

בית דין ירושלים

לדיני ממונות ולבירור יוחסין

חוב בעיסקא

תיק ממונות מס' 984-סז

(מהד' טו אב)

נושא הדיון

א' נתן לב' כספים לפי היתר עיסקא, ולטענת א' ב' נשאר חייב כ-\$200.000 מהם כ-\$35.000 רביות. הוא מוכן להפחית מן החוב את הרביות, אך תובע את הקרן. ב' אינו מכחיש את עיקר הטענה, אך טוען שלפי דעתו חלק הרביות הוא יותר גדול ממה שאמר א', ויתכן שאף כפול ממה שאמר. עוד הוא טוען שלקח את הכספים לצורך העסק שהיה לו בשותפות עם גיסו, ולכן יש לתבוע חצי מהתביעה את השותף השני.

פסק דין

הנתבע חייב בכל התביעה, ובית הדין יודיע לתובע על אופן סידור החוב.

(-) מרדכי אהרן הייזלר

(-) יהושע ווייס

(-) אברהם דוב לוי, אב"ד

מקורות לתשובה

היות ואין לתובע שטרות מהנתבע, אך גם אין הכחשה ביניהם על עוזדת קצלת הכספים בהיתר עיסקא, א"כ מעיקר הדין היה התובע זכאי לתבוע גם את הרביות, אך למעשה התובע מחל על רביות בסך \$35.000, ולא מחל על יותר מכך, ע"כ אי אפשר לנכות לו על סמך טענת הנתבע שהרביות היתה יותר גדולה [ואין לדון דללוה יש חיוב שבועת מודה במקל, דהמלוה תובע \$135.000 והלוה מודה במאה אלף, דהרי שניהם מודים על חוב של 170 אלף אלף שהויכוח הוא על המרכיב של הרביות, יכול התובע לומר לנתבע תודה על שמחלתי לך על חצי מהרביות (ולכן אין כאן מקום מאד מיגו דלהדי"ס שהרי הודה, רק יש ויכוח על גובה המתנה מהתובע לנתבע).

וצאשר לטענת הנתבע שהפסיד את כספו, ומכיון שהיה ביניהם היתר עיסקא הפסיד המלוה חצי מכספו,

מאחר שכדי להיפטר מחוייב הנתבע שזועת עיסקא כמזואר בשו"ע, והנתבע אינו רואה להישבע, דאינו יכול לומר צרי שלא פשע, ע"כ חייב בכל.

ועל טענת הנתבע שהיה לו שותף, זו אינה טענה, דיעויין בנתה"מ סי' עז חידושים ס"ק ה דכשאין עדים שהמלוה הלוה לקופת השותפות, וכ"ש כשהמלוה אומר אני לא בטוח שההלוואה היתה לשותפות, אף שהמלוה יודע, מ"מ השותף השני לא ידע מההיקף של ההלוואות, כפי הודאת הלוה בציה"ד, א"כ לא נעשה השותף השני ערב וחייב הנתבע בהכל. וגם הטענה שכתב הנתה"מ צביאורים ס"ק ד דכל שותף הוא שליח חבירו ולא גרע מאשה הנו"נ בתוך הבית שלוותה לאורך הבית שבעלה חייב לשלם, אינו שייך לניד"ד, דטעמו של דין זה הוא רק באופן דאמרינן אילו היה כאן היה מתרלה, אבל בניד"ד הרי הלוה מודה שותפו לא היה מתרלה אילו היה יודע היקף ההלוואות והרצית שהוצטחה ע"ז.

וכ"כ בנחל יצחק סי' עז אות ג, עיי"ש שהאריך לדחות דברי הנתה"מ, והעלה להלכה שאם לוח שלא בידיעת וליווי השותף אין עליו חיוב לשלם למלוה. ועי' באורך בפת"ח שותפים פ"ח דין יג.

והעולה מכל הנ"ל דאי אפשר לחייב את השותף, לא מדין לוח וגם לא מדין ערב, וכל החוב מוטל על הנתבע.

מרדכי אהרן הייזלר.